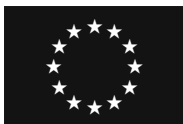

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ

2004

2009

Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου

**ΠΡΟΣΩΡΙΝΟ
2005/2247(INI)**

24.1.2006

ΣΧΕΔΙΟ ΕΚΘΕΣΗΣ

σχετικά με τα αποτελέσματα της υπουργικής διάσκεψης του ΠΟΕ στο Χονγκ Κονγκ
(2005/2247(INI))

Επιτροπή Διεθνούς Εμπορίου

Εισηγητής: Γεώργιος Παπαστάμκος

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	8

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τα αποτελέσματα της υπουργικής διάσκεψης του ΠΟΕ στο Χονγκ Κονγκ (2005/2247(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την υπουργική δήλωση της έκτης συνόδου της υπουργικής διάσκεψης του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ), που εγκρίθηκε στις 18 Δεκεμβρίου 2005¹,
- έχοντας υπόψη τις τελικές δηλώσεις της κοινοβουλευτικής διάσκεψης του ΠΟΕ από 12 έως 15 Δεκεμβρίου 2005 και από 25 έως 26 Νοεμβρίου 2004,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 1ης Δεκεμβρίου 2005 σχετικά με την προετοιμασία της έκτης υπουργικής διάσκεψης του ΠΟΕ στο Χονγκ Κονγκ²,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με το αναπτυξιακό πρόγραμμα της Ντόχα του ΠΟΕ, τα οποία εγκρίθηκαν μετά την έκτακτη σύνοδο του Συμβουλίου Εξωτερικών στο Λουξεμβούργο στις 18 Οκτωβρίου 2005 (13378/05),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 12ης Μαΐου 2005 σχετικά με την αξιολόγηση του γύρου της Ντόχα μετά την απόφαση του γενικού συμβουλίου του ΠΟΕ της 1ης Αυγούστου 2004³,
- έχοντας υπόψη την απόφαση του γενικού συμβουλίου του ΠΟΕ της 1ης Αυγούστου 2004⁴,
- έχοντας υπόψη την υπουργική δήλωση της Ντόχα που ενέκρινε ο ΠΟΕ στις 14 Νοεμβρίου 2001⁵,
- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του της 15ης Δεκεμβρίου 1999 σχετικά με την τρίτη υπουργική διάσκεψη του ΠΟΕ στο Σιάτλ⁶, της 13ης Δεκεμβρίου 2001 σχετικά με τη διάσκεψη του ΠΟΕ στο Κατάρ⁷ και της 25ης Σεπτεμβρίου 2003 σχετικά με την 5η υπουργική διάσκεψη του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου στην Κανκούν⁸,
- έχοντας υπόψη την έκθεση Sutherland με τίτλο «The Future of the WTO: Addressing institutional challenges in the new Millennium» (Το μέλλον του ΠΟΕ: η αντιμετώπιση των θεσμικών προκλήσεων της νέας χιλιετίας)⁹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 9ης Μαρτίου 2005 σχετικά με την πρόταση

¹ Έγγραφο αριθ. 05-6248, κωδικός εγγράφου WT/MIN(05)/DEC)

² Κείμενα που εγκρίθηκαν, 1.12.2005, P6_TA(2005)0461.

³ Κείμενα που εγκρίθηκαν, 12.5.2005, P6_TA(2005)0182.

⁴ Έγγραφο αριθ. 04-3297, κωδικός εγγράφου WT/L/579)

⁵ Έγγραφο αριθ. 01-5859, κωδικός εγγράφου WT/MIN(01)/DEC/1)

⁶ ΕΕ C 296 της 18.10.2000, σ. 121.

⁷ ΕΕ C 177 Ε της 25.7.2002, σ. 290.

⁸ ΕΕ C 77 Ε της 26.3.2004, σ. 393.

⁹ Έκθεση του γνωμοδοτικού συμβουλίου προς τον γενικό γραμματέα κ. Supachai Panitchpakdi, ΠΟΕ, Δεκέμβριος 2004.

κανονισμού του Συμβουλίου για την εφαρμογή συστήματος γενικευμένων δασμολογικών προτιμήσεων¹,

- έχοντας υπόψη το άρθρο 45 του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Διεθνούς Εμπορίου και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης, της Επιτροπής Γεωργίας και Ανάπτυξης της Υπαίθρου, της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας και της Επιτροπής Οικονομικών και Νομισματικών Θεμάτων (Α6-0000/2006),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι το πολυμερές εμπορικό σύστημα που αντιπροσωπεύει ο ΠΟΕ συμβάλλει στην ενίσχυση της ασφάλειας, στη διαφάνεια και στη σταθερότητα του διεθνούς εμπορίου και στη βελτίωση της διαχείρισης της παγκοσμιοποίησης μέσω πολυμερών κανόνων και πειθαρχιών και μέσω της δικαστικής διευθέτησης των διαφορών,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιτυχής ολοκλήρωση του γύρου της Ντόχα, που προβλέπει ουσιαστική περαιτέρω ελευθέρωση του εμπορίου και ισχυρότερους πολυμερείς κανόνες, μπορεί να αποτελέσει σημαντική παράμετρο για την τόνωση της παγκόσμιας οικονομίας, της ανάπτυξης και της απασχόλησης και να συμβάλει αποτελεσματικά στην ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στην παγκόσμια οικονομία,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, από την έναρξη του γύρου της Ντόχα, η ΕΕ έχει διαδραματίσει ηγετικό ρόλο στις διαπραγματεύσεις και έχει υποβάλει αξιόπιστες και ουσιαστικές προσφορές σε όλους τους τομείς των διαπραγματεύσεων, περιλαμβανομένης και της γεωργίας, ενώ άλλες ανεπτυγμένες και προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες δεν έχουν επιδείξει την ίδια ευελιξία ούτε το ίδιο επίπεδο δέσμευσης,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι προσπάθειες να τηρηθεί η προθεσμία για την ολοκλήρωση του γύρου της Ντόχα έως το 2006 δεν πρέπει να επηρεάσουν δυσμενώς τον στόχο για μια φιλόδοξη και ισορροπημένη έκβαση,
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο γύρος της Ντόχα πρέπει να οδηγήσει σε αποτελέσματα που θα προωθούν την ανάπτυξη σε όλους τους υπό διαπραγμάτευση τομείς, ιδίως υπέρ των ΛΑΧ,
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι υπήρξε συμφωνία επί της προθεσμίας για την εξάλειψη των επιδοτήσεων των γεωργικών εξαγωγών· λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν επιτεύχθηκε αντίστοιχη πρόοδος στους τομείς της εσωτερικής στήριξης και της πρόσβασης στην αγορά,
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόσβαση στις αγορές μη γεωργικών προϊόντων (NAMA) μπορεί να αποφέρει σημαντικά δυνητικά εμπορικά κέρδη στην ΕΕ, αλλά εξίσου και στις αναπτυσσόμενες χώρες, καθώς ένα σημαντικό μέρος των εμπορικών τους συναλλαγών αφορούν βιομηχανικά προϊόντα και οι δασμολογικοί φραγμοί που αντιμετωπίζουν στις εμπορικές τους συναλλαγές με άλλες αναπτυσσόμενες χώρες είναι υψηλοί,
- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι στον τομέα των υπηρεσιών η τρέχουσα διαπραγματευτική

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, 9.3.2005, P6_TA-PROV(2005)0066.

προσέγγιση δεν έχει αποφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο στόχος που επιδιώκει η ΕΕ είναι η ουσιαστική περαιτέρω απελευθέρωση, με παράλληλη διαφύλαξη των στόχων των εθνικών πολιτικών των μελών του ΠΟΕ και του δικαιώματός τους να ρυθμίζουν τις δημόσιες υπηρεσίες,

- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η βελτίωση των κανόνων του ΠΟΕ για τη διευκόλυνση του εμπορίου, το αντιντάμπινγκ και άλλα συναφή ζητήματα θα ήταν επωφελής για όλα τα μέλη του ΠΟΕ, ενισχύοντας τη νομική ασφάλεια, περιορίζοντας το κόστος των εμπορικών συναλλαγών και αποτρέποντας τις καταχρήσεις και τον προστατευτισμό,
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαδικασία της παγκοσμιοποίησης και ο ρόλος που διαδραματίζει ο ΠΟΕ συχνά παρουσιάζονται με λανθασμένο τρόπο και παρεξηγούνται, καθώς και ότι χρειάζεται ενίσχυση της λογοδοσίας και της διαφάνειας στον ΠΟΕ,
1. επαναλαμβάνει τη δέσμευσή του στην πολυμερή προσέγγιση της πολιτικής για το εμπόριο και τη στήριξή του στον ΠΟΕ ως βασικό φόρουμ για τη διαχείριση της παγκοσμιοποίησης· επισημαίνει ότι η αποτυχία των πολυμερών διαπραγματεύσεων και η στροφή σε διμερείς/περιφερειακές συμφωνίες θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε άниση διαδικασία απελευθέρωσης και σε άниση ανάπτυξη, ζημιώνοντας ιδιαίτερα κατ' αυτόν τον τρόπο τις αναπτυσσόμενες χώρες·
 2. εκφράζει την απογοήτευσή του για την αργή πρόοδο των διαπραγματεύσεων έως σήμερα και για τις προαποφασισμένες περιορισμένες επιδιώξεις της υπουργικής διάσκεψης του Χονγκ Κονγκ· εκφράζει, ωστόσο, την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι, τουλάχιστον, η υπουργική δήλωση προετοιμάζει το έδαφος για περαιτέρω διαπραγματεύσεις σε βασικούς τομείς·
 3. επιμένει ότι όλοι οι βασικοί διαπραγματευτικοί τομείς πρέπει να εξετάζονται εκ παραλλήλου, σύμφωνα με την αρχή της ενιαίας δέσμευσης και με αντίστοιχα φιλόδοξες επιδιώξεις·
 4. επαναλαμβάνει την ανάγκη τήρησης του πολυλειτουργικού χαρακτήρα της γεωργίας στην ΕΕ·
 5. υπενθυμίζει ότι, λόγω της μεταρρύθμισης της ΚΓΠ το 2003, η ΕΕ έχει μειώσει σημαντικά την κοινοτική εσωτερική στήριξη που προκαλεί στρέβλωση του εμπορίου·
 6. τονίζει τη σημαντική προσφορά της ΕΕ να καταργήσει το κοινοτικό σύστημα των εξαγωγικών επιστροφών έως το 2013 και τονίζει ότι απαιτείται παράλληλη κίνηση και από άλλα μέλη του ΠΟΕ στους τομείς των εξαγωγικών πιστώσεων, των κρατικών εμπορικών επιχειρήσεων και της επισιτιστικής βοήθειας·
 7. επισημαίνει ότι, σε ό,τι αφορά την πρόσβαση στην αγορά, χρειάζεται ένας περιορισμένος βαθμός ευελιξίας τόσο μέσω της φόρμουλας για τη μείωση των δασμών όσο και μέσω του προσδιορισμού των ευαίσθητων προϊόντων· επισημαίνει τη δυνατότητα αυτοπροσδιορισμού των ειδικών προϊόντων από τις αναπτυσσόμενες χώρες· χαιρετίζει, εν προκειμένω, τη θέσπιση μιας κοινής σειράς ειδικών δεικτών·

8. χαιρετίζει τη συμφωνία για την εξάλειψη των εξαγωγικών επιδοτήσεων για το βαμβάκι έως το 2006 και για την παροχή ελεύθερης δασμών και ποσοτικών περιορισμών πρόσβασης στις ΛΑΧ· εκφράζει, ωστόσο, την απογοήτευσή του για την απουσία προόδου σε ό,τι αφορά τις εσωτερικές επιδοτήσεις·
9. εκφράζει την απογοήτευσή του για την απουσία προόδου όσον αφορά την καθίδρυση ενός μητρώου οίνων και οινοπνευματωδών, καθώς και για την επέκταση της προστασίας των γεωγραφικών δεικτών σε άλλα προϊόντα· υπενθυμίζει ότι τα στοιχεία αυτά είναι απαραίτητα για μια ισορροπημένη έκβαση των διαπραγματεύσεων·
10. ζητεί την επίτευξη φιλόδοξων αποτελεσμάτων στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων για την πρόσβαση σε αγορές μη γεωργικών προϊόντων (NAMA), διασφαλίζοντας νέες πραγματικές ευκαιρίες πρόσβασης στην αγορά, συμπεριλαμβανόμενων και των εμπορικών συναλλαγών Νότου-Νότου, μέσω της σημαντικής μείωσης των εφαρμοζόμενων δασμών· καλεί τις προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες να αναλάβουν το μερίδιο της ευθύνης που τους αναλογεί, επισημαίνοντας παράλληλα ότι το αποτέλεσμα πρέπει να συνάδει με την συμπεφωνημένη αρχή της ασύμμετρης εφαρμογής της αμοιβαιότητας·
11. χαιρετίζει τη συμφωνία για τη χρήση της ελβετικής φόρμουλας για τη μείωση των δασμών· επισημαίνει, ωστόσο, ότι το εναρμονιστικό αποτέλεσμα μιας τέτοιας φόρμουλας δεν θα πρέπει να περιορίζεται με τον καθορισμό πολλαπλών συντελεστών· υποστηρίζει την υλοποίηση τομεακών πρωτοβουλιών σε τομείς εξαγωγικού ενδιαφέροντος για την ΕΕ·
12. επισημαίνει ότι έχει στρατηγική σημασία να εξαλείψουν και όλοι οι εμπορικοί εταίροι τους αδικαιολόγητους μη δασμολογικούς φραγμούς που επιβάλλουν·
13. εκφράζει την απογοήτευσή του για την έλλειψη προόδου στον τομέα των υπηρεσιών και ζητεί την εντατικοποίηση των διαπραγματεύσεων, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα συμφέροντα των αδύναμων και ευάλωτων οικονομιών· εκφράζει τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι στην τελική δήλωση δεν τίθενται ποσοτικοποιημένοι στόχοι για την υποβολή αναθεωρημένων προσφορών· επαναλαμβάνει ότι η υγεία, η παιδεία και οι οπτικοακουστικές υπηρεσίες δεν πρέπει να απελευθερωθούν·
14. επαναλαμβάνει ότι η ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων θα είναι επιτυχημένη εφόσον ανταποκρίνεται στη δέσμευση για την επίτευξη απτών αναπτυξιακών οφελών σε όλους τους τομείς των διαπραγματεύσεων, κυρίως υπέρ των ΛΑΧ, και εφόσον συμβάλει στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της Χιλιετίας·
15. χαιρετίζει τη συμφωνία για την παροχή ελεύθερης δασμών και ποσοτικών περιορισμών πρόσβασης στις ΛΑΧ· εκφράζει, ωστόσο, την απογοήτευσή του για το γεγονός ότι έχει παραμείνει ανοικτό το ενδεχόμενο διατήρησης περιορισμών για προϊόντα καίριας σημασίας για τις ΛΑΧ και ότι η δέσμευση αυτή παραμένει προαιρετική για τις προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες· καλεί όλες τις αναπτυσσόμενες και προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες να ακολουθήσουν το μοντέλο της κοινοτικής πρωτοβουλίας «τα πάντα εκτός από όπλα»·

16. θεωρεί ότι, ενώ η ειδική και διαφοροποιημένη μεταχείριση πρέπει να αποτελεί αναπόσπαστο μέρος των συμφωνιών του ΠΟΕ, το περαιτέρω προοδευτικό άνοιγμα της αγοράς Νότου-Νότου και η δέσμευση για την ενίσχυση των πολυμερών κανόνων θα αποδειχτούν επωφελείς για την οικονομική ανάπτυξη και την ένταξη των αναπτυσσόμενων χωρών στην παγκόσμια οικονομία·
17. τονίζει τη σημασία της επαρκούς τεχνικής βοήθειας, προκειμένου να μπορέσουν οι αναπτυσσόμενες χώρες να ανταποκριθούν στις νέες τους υποχρεώσεις, να προσαρμοστούν στις μεταρρυθμίσεις και να εφαρμόσουν αποτελεσματικά τους κανόνες του ΠΟΕ· τονίζει, επίσης, την ανάγκη ενθάρρυνσης των αδύναμων και ευάλωτων οικονομιών, προκειμένου να ενταχθεί το εμπόριο στις εθνικές αναπτυξιακές πολιτικές τους και στις στρατηγικές τους για τη μείωση της φτώχειας· στηρίζει την επέκταση του προγράμματος «βοήθεια για εμπόριο» στις αναπτυσσόμενες χώρες, με στόχο την ενίσχυση της εμπορικής και εξαγωγικής δυναμικότητάς τους, τη διαφοροποίηση των παραγωγικών τους βάσεων και την αντικατάσταση των προερχόμενων από τους δασμούς πόρων με άλλες δημοσιονομικές πηγές·
18. χαιρετίζει την πρόοδο που έχει επιτευχθεί έως σήμερα στις διαπραγματεύσεις για τη διευκόλυνση του εμπορίου· ζητεί την ανάληψη πολυμερών δεσμεύσεων για την ενίσχυση της νομικής ασφάλειας, την απλούστευση και τον εκσυγχρονισμό των εμπορικών διαδικασιών· υπογραμμίζει την ιδιαίτερη σημασία της στοχοθετημένης τεχνικής βοήθειας στον τομέα αυτόν·
19. τονίζει ότι είναι σημαντικό να ενθαρρυνθεί η δημόσια και πολιτική στήριξη για το πολυμερές εμπορικό σύστημα του ΠΟΕ· τονίζει ότι χρειάζεται καλύτερη πληροφόρηση του κοινού και ευρύτερες διαβουλεύσεις με την κοινωνία των πολιτών· επαναλαμβάνει, εν προκειμένω, τη σημαντική συμβολή που μπορεί να προσφέρει η κοινοβουλευτική διάσταση ως μέσο δυνάμενο να ενισχύσει τη δημοκρατική λογοδοσία και τη διαφάνεια έναντι των πολιτών·
20. εκφράζει τη βούλησή του να συμβάλει θετικά στη διαπραγματευτική διαδικασία μέσω των διαφόρων επαφών που έχουν τα μέλη του με τους ομολόγους τους από χώρες με τις οποίες η ΕΕ έχει κοινά συμφέροντα·
21. υπενθυμίζει ότι είναι σημαντικό να ενημερώνει πλήρως η Επιτροπή το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και να το συμβουλευέται σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ μετά το Χονγκ Κονγκ και την πρόοδο των διαπραγματεύσεων·
22. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στα κοινοβούλια των κρατών μελών, στις υπό ένταξη και στις υποψήφιες χώρες, στον γενικό γραμματέα του ΠΟΕ και στον πρόεδρο της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

*Ηράκλειτος [έφη] "το αντίζουν συμφέρον
και εκ των διαφερόντων καλλίστην
αρμονίαν και πάντα κατ' έριν γίνεσθαι"*

Αριστοτέλης, Ηθικά Νικομάχεια, Θ2.1155 β 5

1. Υπουργική διάσκεψη του Χονγκ Κονγκ: περιορισμένες προσδοκίες - μέτρια αποτελέσματα

Σκοπός της ανά χειράς έκθεσης ίδιας πρωτοβουλίας είναι η αξιολογική αποτίμηση του Γύρου της Ντόχα εν συνεχεία της 6ης υπουργικής διάσκεψης του ΠΟΕ στο Χονγκ Κονγκ (13-18 Δεκεμβρίου 2005).

Ο τρέχων γύρος των πολυμερών εμπορικών διαπραγματεύσεων ευρίσκεται εν εξελίξει από τον Νοέμβριο του 2001 και, δεδομένης της συλλογικής φιλοδοξίας για την ολοκλήρωσή του πριν από το τέλος του 2006, εισήλθε πλέον στην τελική του φάση.

Οι προηγηθείσες φάσεις των διαπραγματεύσεων –από την Ντόχα στο Χονγκ Κονγκ μέσω Κανκούν και Γενεύης– κατέδειξαν ευρείες διαφορές ως προς τις προσδοκίες, τις προσεγγίσεις και τις στρατηγικές των κυριότερων συμμετεχόντων και φώτισαν τις δυσχέρειες που εμφιλοχώρησαν κατά την επιδίωξη μίας φιλόδοξης και ισόρροπης έκβασης που να καλύπτει όλους τους υπό διαπραγμάτευση τομείς. Ως αποτέλεσμα, η πρόοδος αποδείχθηκε συχνά απατηλή, πολλές ενδιάμεσες χρονικές προθεσμίες χάθηκαν και οι διαπραγματεύσεις δεν προχώρησαν κατά τρόπο που θα ήλπιζε και θα ανέμενε κανείς.

Λόγω της πλήρους αποτυχίας της 5ης υπουργικής διάσκεψης στο Κανκούν τον Σεπτέμβριο του 2003 και του ατελούς χαρακτήρα του πλαισίου που υιοθετήθηκε από το Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ τον Αύγουστο του 2004, ο πρωταρχικός στόχος της διάσκεψης του Χονγκ Κονγκ ήταν να παγιώσει το εν λόγω πλαίσιο, να επιτύχει τη δημιουργική φυγή προς τα εμπρός με τον καθορισμό ειδικών διευθετήσεων σε μία σειρά από θεματικές-κλειδιά των διαπραγματεύσεων, όπως η γεωργία, η πρόσβαση στην αγορά μη γεωργικών προϊόντων και οι υπηρεσίες, να συμφωνήσει ένα σημαντικό αναπτυξιακό πακέτο και να ενθαρρύνει την πρόοδο σε άλλα κεφάλαια των διαπραγματεύσεων. Ωστόσο, εξαιτίας του έμμονου αδιεξόδου στο κρίσιμο ζήτημα της πρόσβασης στην αγορά γεωργικών προϊόντων και του ανεπαρκούς βαθμού ευελιξίας από μέρους των άλλων μειζόνων φορέων, οι φιλοδοξίες αναπόφευκτα περιορίστηκαν και κατέστη σαφές, ακόμα και πριν από την έναρξη της υπουργικής διάσκεψης, ότι μόνο μέτρια αποτελέσματα μπορούσαν να αναμένονται.

Η κοινοβουλευτική παρακολούθηση των εργασιών της διάσκεψης του Χονγκ Κονγκ, στην οποία συνέπραξε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, διά της αντιπροσωπείας βουλευτών του, βρήκε έκφραση στη συναινετική δήλωση της Διακοινοβουλευτικής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Δεκεμβρίου 2005. Παρότι η συμβολή αυτή ήταν αναμφίβολα θετική, η πλαισίωση αυτή εξακολουθεί να υστερεί ως προς τα ποιοτικά χαρακτηριστικά έναντι ενός πραγματικού φόρουμ, που θα διασφάλιζε τη δημοκρατική λογοδοσία και τη διαφάνεια του ΠΟΕ. Στο έργο της η αντιπροσωπεία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου είχε αρωγό την

ενημέρωση από μέρους της Επιτροπής, αλλά και της προεδρίας του Ηνωμένου Βασιλείου, ως προς τη διαπραγματευτική στρατηγική της ΕΕ και την εν γένει πορεία των διαπραγματεύσεων πριν και κατά τη διάρκεια της Διάσκεψης του Χονγκ Κονγκ.

Στην παρούσα έκθεση σχολιάζονται τα περιορισμένα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν στο Χονγκ Κονγκ. Επισημαίνεται, επίσης, το σημαντικό έργο που απομένει να πραγματοποιηθεί, εκφράζεται ένα μήνυμα στήριξης προς τους κοινοτικούς διαπραγματευτές και εστιάζεται η προσοχή στα όσα θα απασχολήσουν τις επόμενες φάσεις των διαπραγματεύσεων.

2. Αποτελέσματα της Διάσκεψης κατά θέμα

Η ενότητα αυτή βασίζεται στο κείμενο της υπουργικής δήλωσης, με ειδική αναφορά στις διαπραγματευτικές θέσεις της ΕΕ.

2.1 Γεωργία

Το ζήτημα των αγροτικών προϊόντων αναγορεύθηκε από σημαντικό αριθμό αναπτυσσομένων και ανεπτυγμένων χωρών σε κεντρικό θέμα των συνολικών διαπραγματεύσεων, θέτοντας την ΕΕ και τις ΗΠΑ ειδικότερα σε αμυντική θέση. Κατέστη, συνεπώς, αναγκαίος ο απεγκλωβισμός από το εν λόγω θέμα, προκειμένου να σημειωθεί πρόοδος στις διαπραγματεύσεις σε άλλους τομείς. Η διάσκεψη του Χονγκ Κονγκ συνέβαλε ουσιαστικά σε ορισμένες πτυχές του συγκεκριμένου φακέλου, όπως αναφέρεται κατωτέρω:

- Επετεύχθη συμφωνία για την οριστική κατάργηση όλων των μορφών εξαγωγικών επιδοτήσεων μέχρι το 2013, ημερομηνία που συμπίπτει με τον χρονικό ορίζοντα της ισχύουσας ΚΓΠ. Πάντως, προκειμένου να διασφαλισθεί παραλληλία μεταξύ των εξαγωγικών επιστροφών και άλλων μορφών εξαγωγικών επιδοτήσεων, όπως οι εξαγωγικές πιστώσεις, οι κρατικές εμπορικές επιχειρήσεις εξαγωγικού εμπορίου και η επισιτιστική βοήθεια, η ως άνω ημερομηνία θα διασφαλισθεί μόνο με την ολοκλήρωση των καταλλήλων πειθαρχιών επ' αυτών των πρακτικών. Άλλα θέματα, όπως οι ουσιαστικές περικοπές επιδοτήσεων που πρέπει να γίνουν πριν από το 2013, παραμένουν προς διευθέτηση.
- Όσον αφορά το ζήτημα της εσωτερικής στήριξης, υπήρξε συμφωνία για τον καθορισμό τριών περιθωρίων περικοπών και για μεγαλύτερες γραμμικές περικοπές στις υψηλότερες ενισχύσεις (υψηλότερα περιθώρια). Έως ένα βαθμό φαίνεται πως υπήρξε σύγκλιση θέσεων για τη μείωση στα τελικά συνολικά όρια της αθροιστικής μέτρησης στήριξης, στη συνολική μείωση των εσωτερικών ενισχύσεων που στρεβλώνουν το εμπόριο και στα όρια των οροφών των επιτρεπομένων ενισχύσεων (de minimis). Ακόμη, αξίζει να αναφερθεί η συμφωνία για αναθεώρηση των κριτηρίων του Πράσινου Κυτίου.
- Στο δύσκολο ζήτημα της πρόσβασης στην αγορά, δηλαδή στη μείωση των αγροτικών δασμών, δεν υπήρξε ουσιαστική πρόοδος. Μπορεί να συμφωνήθηκε η υιοθέτηση τεσσάρων περιθωρίων για τη διάρθρωση των δασμολογικών περικοπών, μένουν όμως να συμφωνηθούν τα όρια των περιθωρίων αυτών, το ύψος των περικοπών, καθώς και άλλα ζητήματα, όπως η επιλογή και η ειδική μεταχείριση των ευαίσθητων προϊόντων, η λειτουργία του μηχανισμού ειδικής διασφάλισης, κ.λπ.
- Αναφορά έγινε στη συνέχιση των εργασιών σχετικά με τους γεωγραφικούς δείκτες (καθίδρυση ενός μητρώου οίνων και οινοπνευματωδών και επέκταση της προστασίας

των γεωγραφικών δεικτών σε άλλα προϊόντα), χωρίς, ωστόσο, να σημειωθεί πρόοδος επί αυτού του θέματος που έχει καίρια σημασία για την ΕΕ.

- Στο ειδικό θέμα του βάμβακος συμφωνήθηκε η κατάργηση από τις ανεπτυγμένες χώρες των εξαγωγικών επιδοτήσεων εντός του 2006 και ότι οι εν λόγω χώρες θα επιτρέψουν πρόσβαση ελεύθερη δασμών και ποσοτικών περιορισμών για τις εξαγωγές βάμβακος από τις Λιγότερο Ανπτυγμένες Χώρες (ΛΑΧ) από την έναρξη της περιόδου εφαρμογής. Ωστόσο, δεν σημειώθηκε πρόοδος επί του σημαντικού ζητήματος της εσωτερικής στήριξης.

2.2 Πρόσβαση στην αγορά μη γεωργικών προϊόντων (NAMA)

Η περιορισμένη πρόοδος στις αγροτικές διαπραγματεύσεις υποβοήθησε, μέχρι ενός βαθμού, ώστε να ικανοποιηθεί το αίτημα της ΕΕ και άλλων ανεπτυγμένων χωρών για την αποδοχή της προοδευτικής μείωσης των δασμών, οδηγώντας στην υιοθέτηση του ελβετικού τύπου (Swiss Formula) για την εξάλειψη ή μείωση των δασμών. Επίσης, συμφωνήθηκε η ειδική μεταχείριση των αναπτυσσομένων χωρών, περιλαμβανομένης της ασύμμετρης εφαρμογής της αμοιβαιότητας στις δασμολογικές μειώσεις.

Ενώ η αποδοχή της ελβετικής φόρμουλας συνιστά μία ιδιαίτερα σημαντική εξέλιξη, δύσκολες αποφάσεις οφείλουν να ληφθούν έως την 30ή Απριλίου 2006 σχετικά με το εύρος των δασμολογικών περικοπών (μέσω της αποδοχής συντελεστών) και την καθίδρυση βασικών ισοτιμιών για την έναρξη τέτοιων περικοπών. Η δήλωση επίσης ενθαρρύνει τα μέλη να καταθέσουν προτάσεις με στόχο την αντιμετώπιση του θέματος των μη δασμολογικών εμποδίων.

2.3 Υπηρεσίες

Στο τομέα των υπηρεσιών υπήρξε απλώς αναφορά στην πρόοδο από την εγκαθίδρυση της GATS μέχρι τη συμφωνία του Αυγούστου 2004, καθώς και μια δήλωση των χωρών μελών για την εντατικοποίηση των σχετικών διαπραγματεύσεων στο πλαίσιο του παραρτήματος Γ, της υπουργικής δήλωσης του Χονγκ Κονγκ. Κατ' ουσίαν, η εν λόγω διάσκεψη δεν προώθησε την περαιτέρω απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου υπηρεσιών, γεγονός που σημαίνει ότι κατά το επόμενο διάστημα θα πρέπει να υπάρξει θεαματική πρόοδος, τόσο σε πολυμερές όσο και σε διμερές επίπεδο, ώστε να επιτευχθούν οι στόχοι του γύρου της Ντόχα. Για την ΕΕ η επίτευξη προόδου στον τομέα αυτόν είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη της οικονομίας της και για την απασχόληση.

2.4 Εμπόριο και Ανάπτυξη

Όσον αφορά την ενίσχυση των αναπτυσσομένων χωρών και για την ομαλότερη ενσωμάτωσή τους στη διεθνή οικονομία ελήφθησαν ορισμένες σημαντικές αποφάσεις, όπως:

- Η κατάργηση, έως το 2008 ή όχι πέραν της έναρξης της περιόδου εφαρμογής, των δασμολογικών και ποσοτικών περιορισμών για τις εξαγωγές από τις ΛΑΧ. Ωστόσο, η παραχώρηση αυτή θα γίνει μόνον από ανεπτυγμένες χώρες και από αναπτυσσόμενες χώρες «που δηλώνουν ότι βρίσκονται σε θέση να το πράξουν», επιτρεπομένης της διατήρησης περιορισμών μέχρι 3% των δασμολογικών κλάσεων. Η υπουργική δήλωση αναφέρεται επίσης σε μέτρα διευκόλυνσης των συναλλαγών, απλοποίησης

των κανόνων καταγωγής, αύξησης της τεχνικής βοήθειας, ενθάρρυνσης της καθίδρυσης θεσμών, κ.λπ.

- Ενεργότερη εμπλοκή του ΠΟΕ στην προσπάθεια διεθνών οργανισμών και μεμονωμένων χωρών για την εφαρμογή της πολιτικής «Βοήθεια για το Εμπόριο», ώστε οι ΛΑΧ να ενισχύσουν την παραγωγική και εξαγωγική δυναμικότητά τους και την αναγκαία εμπορική υποδομή τους.
- Επανεξέταση και περαιτέρω ενίσχυση της στρατηγικής του ΠΟΕ για την παροχή τεχνικής βοήθειας και σχεδίων κατάρτισης προς τις αναπτυσσόμενες χώρες.

2.5 Λοιπά Θέματα

Σε όλα τα λοιπά θέματα (π.χ. κανόνες του ΠΟΕ, δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου (TRIPS), περιβάλλον, διευκόλυνση εμπορίου, εφαρμογή υφιστάμενων συμφωνιών, μικρές οικονομίες, εμπόριο και μεταφορά τεχνολογίας, ηλεκτρονικό εμπόριο, συνεργασία με άλλους διεθνείς οργανισμούς, κ.λπ.) η διάσκεψη του Χονγκ Κονγκ δεν προσέθεσε ουσιαστικά τίποτα καινούργιο, αλλά απλώς περιορίστηκε στην επαναβεβαίωση του κεκτημένου και σε έκκληση προς τα συμμετέχοντα μέλη για συνέχιση και επιτάχυνση των διαπραγματεύσεων.

3. Συνολική αποτίμηση

Η συνολική θεώρηση του αποτελέσματος της διάσκεψης του Χονγκ Κονγκ κρίνεται, λαμβανομένων υπόψη των συνθηκών, ως θετική, αν και τα πραγματικά αποτελέσματα ήταν μέτρια, δεδομένης της απουσίας δημιουργικής φυγής προς τα εμπρός επί σημαντικών τομέων διαπραγματεύσεως. Συμφωνήθηκε ένα πακέτο αναπτυξιακών μέτρων και, πολύ περισσότερο, τα μέλη επαναβεβαίωσαν τη δέσμευσή τους για την επιτυχή ολοκλήρωση του γύρου μέχρι το τέλος του 2006, θέτοντας μια σειρά καταληκτικών χρονοδιαγραμμάτων για την επίτευξη του εν λόγω στόχου.

Η ΕΕ συνέβαλε εκ νέου σημαντικά στο θετικό αυτό αποτέλεσμα, αποδεχόμενη μια υπό όρους δέσμευση να τεθεί το 2013 ως καταληκτική ημερομηνία για την εξάλειψη των εξαγωγικών επιδοτήσεων. Εντούτοις, δεν είναι σαφή τα οφέλη που αποκτήθηκαν εις αντάλλαγμα αυτής της παραχώρησης, είτε σε άλλα κεφάλαια των διαπραγματεύσεων για τη γεωργία είτε σε άλλους βασικούς τομείς.

Οι μεγάλες προηγμένες αναπτυσσόμενες χώρες συνεχίζουν να απορρίπτουν την κοινοτική πρόταση για την πρόσβαση στην αγορά γεωργικών προϊόντων, παρά τις σημαντικές θυσίες που συνεπάγεται η πρόταση αυτή για τις αγροτικές μας κοινότητες, και αρνούνται έως σήμερα να προβούν σε ουσιαστικές υποχωρήσεις σε σχέση με τη ΝΑΜΑ και τις υπηρεσίες. Η στάση αυτή είναι ακόμα πιο ανησυχητική, εάν αναλογιστούμε ότι πρόκειται για εκείνες ακριβώς τις χώρες που διατηρούν τα υψηλότερα επίπεδα προστασίας και κρατούν το κλειδί της ανάπτυξης των φτωχότερων χωρών μέσω της προώθησης των εμπορικών συναλλαγών Νότου-Νότου.

Η ανάπτυξη, παρότι πρέπει και θα συνεχίσει να ευρίσκεται στο επίκεντρο αυτών των διαπραγματεύσεων, δεν θα πρέπει να συγχέεται με τη μονομερή προώθηση των συμφερόντων των μεγάλων εξαγωγέων γεωργικών προϊόντων, όπως δεν πρέπει να επιτραπεί και η χρήση της ως προκαλύμματος του προστατευτισμού.

Η ΕΕ έχει αναλάβει, κατά τη διάρκεια των διαφόρων φάσεων των διαπραγματεύσεων,

ηγετικό ρόλο για τη θέσπιση μέτρων υπέρ των πιο φτωχών μελών, όπως τα μέτρα για την πρόσβαση στα φάρμακα, την ελεύθερη δασμών και ποσοτικών περιορισμών πρόσβαση στις αγορές για τις ΛΑΧ και το βαμβάκι. Παρότι και άλλα μέλη ανέλαβαν δεσμεύσεις επί των ζητημάτων αυτών πριν ή κατά τη διάρκεια της υπουργικής διάσκεψης του Χονγκ Κονγκ, οι δεσμεύσεις τους δεν είναι τόσο ευρείες (πρόσβαση ελεύθερη δασμών και ποσοτικών περιορισμών, βαμβάκι) ούτε βρίσκονται στο ίδιο προχωρημένο επίπεδο εφαρμογής (πρόσβαση στα φάρμακα) όπως οι δεσμεύσεις της ΕΕ.

Εξάλλου, η ΕΕ, μαζί με άλλες ανεπτυγμένες χώρες μέλη του ΠΟΕ, προωθεί την ιδέα της «δωρεάν συμμετοχής» για τα πιο φτωχά κράτη μέλη, τα οποία, χάρη σε αυτές τις πρωτοβουλίες, μπορούν να αντλήσουν πολλά οφέλη, ακόμα και με τη μορφή ενίσχυσης της βοήθειας για το εμπόριο, έναντι ελάχιστων υποχρεώσεων από μέρους τους.

Περαιτέρω μονομερείς παραχωρήσεις από την ΕΕ στο στάδιο αυτό όσον αφορά τη γεωργία θα έθεταν σαφώς σε κίνδυνο την εφαρμογή της αναθεωρημένης μας ΚΓΠ και θα βοηθούσαν ελάχιστα ή και καθόλου τις χώρες εκείνες για τις οποίες έχει σχεδιαστεί το αναπτυξιακό πρόγραμμα.

Έχει έρθει, λοιπόν, η ώρα να αρχίσουν να στρέφουν οι διαπραγματευτές την προσοχή τους σε άλλους σημαντικούς τομείς των διαπραγματεύσεων, όπως η ΝΑΜΑ, οι υπηρεσίες, αλλά και η διευκόλυνση του εμπορίου και οι κανόνες, με στόχο τον καθορισμό κανόνων και πειθαρχιών που θα αποφέρουν πραγματικά αποτελέσματα στο διεθνές εμπόριο.

Η στροφή αυτή θα ήταν επωφελής για την ΕΕ, η συμμετοχή της οποίας στον γύρο της Ντόχα πρέπει να συνεχίσει να συμβαδίζει με τους στόχους της ενίσχυσης της ανάπτυξης, της απασχόλησης και της ανταγωνιστικότητας που ορίζει η στρατηγική της Λισαβόνας. Θα ήταν επίσης επωφελής για τις πολλές αναπτυσσόμενες χώρες που απολαμβάνουν πραγματικών ή δυνητικών συγκριτικών πλεονεκτημάτων στους τομείς της βιομηχανίας και των υπηρεσιών και για τις οποίες ένας γύρος αφιερωμένος αποκλειστικά στη γεωργία θα σήμαινε πολλές χαμένες ευκαιρίες.

4. Χονγκ Κονγκ και επέκεινα

Η διάσκεψη του Χονγκ Κονγκ έδειξε ότι ο δρόμος για την επιτυχημένη ολοκλήρωση του τρέχοντος γύρου παραμένει ανοικτός. Ωστόσο, ο δρόμος αυτός είναι δύσβατος και μπορεί σύντομα να οδηγήσει σε αδιέξοδο.

Παρότι η πολιτική βούληση φαίνεται πως υπάρχει, οι θέσεις των μελών διαφέρουν ακόμα σημαντικά και η μέχρι στιγμής σχεδόν αποκλειστική επικέντρωση των διαπραγματεύσεων στη γεωργία δεν έχει επιτρέψει την αντιστάθμιση μεταξύ των τομέων, διαδικασία εξαιρετικά σημαντική σε αυτό το προχωρημένο στάδιο.

Εάν οι πολύ στενές προθεσμίες που τέθηκαν στο Χονγκ Κονγκ μπορούν να τηρηθούν θα φανεί στο μέλλον.

Καθώς τα μέλη του ΠΟΕ εισέρχονται στις τελευταίες και πιο δύσκολες φάσεις των διαπραγματεύσεων, θα ήταν ίσως χρήσιμο να επανατοποθετηθεί η συνολική διαδικασία σε ένα γενικότερο πλαίσιο.

Όλες οι πλευρές πρέπει να κατανοήσουν ότι δεν υπάρχει βιώσιμη λύση εναλλακτική του πολυμερούς εμπορικού συστήματος για τη διασφάλιση της οικονομικής ολοκλήρωσης και της ανάπτυξης, της αποτελεσματικής διαχείρισης της αυξανόμενης οικονομικής αλληλεξάρτησης

και της ειρηνικής και δίκαιης διεθθέτησης των διαφορών. Η επιτυχής ολοκλήρωση του γύρου της Ντόχα θα ενισχύσει και θα διευρύνει το διεθνές εμπόριο και την ανάπτυξη, καθιστώντας το διεθνές εμπορικό σύστημα πιο δίκαιο και πιο αποτελεσματικό προς όφελος όλων των μελών. Επιπλέον, θα λειτουργήσει ως φραγμός στην επέκταση του προστατευτισμού. Παρομοίως, σε μια εποχή όπου η ζήτηση για διεθνείς θεσμούς και για διαχείριση του παγκόσμιου πολιτικού γίνεσθαι υπερβαίνει την προσφορά, η επιτυχία του γύρου της Ντόχα θα μπορούσε να προσφέρει σημαντική ώθηση στη διεθνή συνεργασία και ολοκλήρωση εν γένει.

Παρότι έως ένα βαθμό είναι δυνατό εντός του ΠΟΕ να λαμβάνονται υπόψη ζητήματα σχετικά με την ανάπτυξη των φτωχών χωρών του Νότου, την προστασία του περιβάλλοντος και την κοινωνική ευθύνη, πρέπει να τονιστεί ότι ο ΠΟΕ δεν είναι οργανισμός που ασχολείται αμιγώς με την ανάπτυξη, πόσω μάλλον με το περιβάλλον ή την κοινωνική πολιτική. Στην πραγματικότητα είναι ένας εξειδικευμένος οργανισμός με συγκεκριμένο πεδίο αρμοδιοτήτων που αφορά το διεθνές εμπόριο. Η υπερφόρτωση του προγράμματός του με ζητήματα που υπερβαίνουν τα όρια των εμπορικών θεμάτων και η υπερβολική έμφαση που δόθηκε σε αυτά στη δήλωση της Ντόχα κατέστησαν τις διαπραγματεύσεις ακόμα δυσκολότερες. Οι δυσκολίες αυτές επιδεινώνονται από την έλλειψη δημοκρατίας στις σχέσεις του ΠΟΕ με την κοινωνία των πολιτών και τις ανεπαρκείς προσπάθειες επικοινωνίας και πληροφόρησης.

Επιπλέον, η έως σήμερα πορεία των διαπραγματεύσεων, δεδομένης της ολοένα και πιο ετερογενούς σύνθεσης του ΠΟΕ, έχει δείξει ότι βρίσκουν αντίσταση οιοσδήποτε κινήσεις να ρυθμιστούν τομείς των εσωτερικών οικονομικών πολιτικών των μελών που σχετίζονται με το εμπόριο, γεγονός που οδηγεί τις διαπραγματεύσεις σε τέλμα και προκαλεί διαρκή προβλήματα επικοινωνίας.

Κατά τις διαπραγματεύσεις πριν και κατά τη διάρκεια της διάσκεψης του Χονγκ Κονγκ, η ΕΕ συνέχισε να προωθεί ένα συνολικό όραμα του γύρου της Ντόχα, επιδιώκοντας ταυτοχρόνως περαιτέρω απελευθέρωση του διεθνούς εμπορίου αγαθών και υπηρεσιών και ενίσχυση των πολυμερών εμπορικών κανόνων και πειθαρχιών, ενθαρρύνοντας και στηρίζοντας παράλληλα τις αναπτυξιακές προσπάθειες των φτωχότερων χωρών του κόσμου. Χάρη στις ακούραστες προσπάθειες της ομάδας των ικανότατων διαπραγματευτών της Επιτροπής, την ενότητα των κρατών μελών και τη στήριξη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, η ΕΕ μπόρεσε να υποβάλει σημαντικές, αξιόπιστες και εποικοδομητικές προτάσεις για όλα τα θέματα που καλύφθηκαν από τις διαπραγματεύσεις του Χονγκ Κονγκ. Η ΕΕ θα συνεχίσει βεβαίως τις προσπάθειές της κατά τη διάρκεια των επόμενων μηνών και θα έπρεπε να συμμετάσχει ακόμα πιο ενεργά στις προσπάθειες διασφάλισης της επιτυχούς ολοκλήρωσης του γύρου.

Η διαπραγματευτική στάση της ΕΕ έχει ως εφιαλτήριο, συγχρόνως όμως και ως αντικειμενικό πλαίσιο αναφοράς, το ρυθμιστικό κεκτημένο της εσωτερικής της αγοράς. Η συγγνωστή προβολή του ευρωπαϊκού προτύπου διακυβέρνησης –βασισμένου στα χαρακτηριστικά της κανονιστικής δύναμης– στη μεγακλίμακα της παγκόσμιας εμπορικής διακυβέρνησης προσκρούει στη μειωμένη ρυθμιστική ένταση και δεσμευτική πληρότητα του συστήματος του ΠΟΕ. Όσο περισσότερο σταθερό και πλήρες θα καθίσταται το ρυθμιστικό σύστημα του ΠΟΕ, τόσο περισσότερο θα επιτυγχάνεται παγκόσμια σύγκλιση και τόσο περισσότερο θα συναντάται το ευρωπαϊκό πρότυπο εξωτερικής δράσης με το πολυμερές εμπορικό σύστημα.